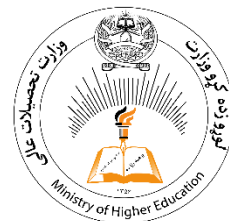

مؤسسه تحصیلات عالی غور معاونیت امور علمی آمریت ارتقای کیفیت

پالیسی ارتقای ظرفیت استادان

مقدمه

تجربه نشان داده است که ایجاد یک محیط سالم و توانمند علمی و اکادمیک سه اصل مهم است که عبارتند از:

۱. کادر علمی با تجربه و متعهد

۲. ساختار تشکیلاتی منظم

۳. دیدگاه و ماموریت روشن در آموزش نسل جوان (محصلان)

بناء هر سه ستون اساسی یعنی ساختار تشکیلاتی مناسب، کادرهای علمی ورزیده و کار آموخته علمی و ماموریت و دیدگاه روشن در تربیه جوانان متخصص و مسلکی بمثابة یک سیستم واحد و بهم پیوسته نقش خویش را بصورت مؤثر و هدفمند اجراء نماید. رسیدن به این اهداف والا و انسانی بدون ارتقای ظرفیت علمی استادان و دست اندرکاران مؤسسه تحصیلات عالی غور امکان پذیر نبوده و محصل آگاه، لایق و با ظرفیت علمی و مسلکی تخصص بالا را فقط استادان توانمند و مجرب تربیه نموده میتوانند. استادان و محصلان با ظرفیت علمی و مسلکی می‌توانند سهم خویش را در انکشاف محلی، منطقهای و ملی در وجود فعالیت ثمربخش شامل نصاب و بی‌دون نصاب با اطمینان انجام دهند. مؤسسه تحصیلات عالی غور برای ارتقای ظرفیت استادان و محصلان و اجرای نقش سازنده در انکشاف جامعه را طرح و تطبیق می‌نماید.

هدف

ظرفیت سازی اکادمیک با رعایت ساختار تشکیلاتی و داشتن دیدگاه و ماموریت جهت توانمندی محصلان برای اجرای نقش سازنده شان در انکشاف جامعه ضرورت مبرم می‌باشد و این اصل هدف را تشکیل می‌دهد.

روش‌ها

روش‌ها و تدابیر برای ارتقای ظرفیت استادان و تاثیرات آن در آموزش محصلان عبارتند از:

۱. جذب استادان مسلکی و با تجربه در تدریس

۲. تقویت مرکز تحقیقات برای دریافت توانمندی استادان و محصلان در تحقیق

۳. معرفی و اشتراک در کنفرانس‌های علمی داخلی و خارجی

۴. نوشتن مقالات علمی و رهنمای محصلان در مونوگراف‌ها و پروژه‌های تحقیقی و دیپلوم

یقین کامل داریم که تحقق اهداف مطرح شده در این پالیسی می‌تواند زمینه اجرای نقش استادان و محصلان در تحولات و انکشاف ملی کشور باشد و مؤسسه تحصیلات عالی غور بمثابة یک نهاد اثر گذار در این تحولات کارائی خویش را به اثبات برساند.

پالیسی ارتقای ظرفیت استادان در شورای علمی مؤرخ ___/___ 1402 قرائت و تائید گردیده و این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

هویدا است که کار و فعالیت‌های آموزشی و امور علمی و اکادمیک در محیط امن و با ثبات به صورت خوب انجام می‌یابد. تربیه نسل جوان، با دانش و آینده سازسان کشور مان که هدف اساسی مؤسسه تحصیلات عالی غور را بیان گر است، به محیط امن کامل نیاز دارد. محیط با امن وسیله راه‌گشایی خوب برای تمرکز و فراگیری علم و دانش است. هرگاه امنیت و ثبات در محیط آموزشی نباشد، هیچگاه نمی‌توان توقع از کسب علم و دانش نمود. برای پاسخگویی و رسیدن به اهداف والای کشورما و تربیه جوانان با دانش و مسلکی که بتوانند در تحولات جامعه سهم فعال و ارزنده داشته باشند، تامین امنیت و ایجاد فضای آرام و با ثبات و جلوگیری از هرگونه آسیب‌ها، دغدغه‌ها و فعالیت‌های پراکنده سیاسی دشمن، باید پوهنتون تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

هدف

ایجاد فضای امن با ثبات و فارغ از هرگونه تشویش و نگرانی‌های امنیتی و روانی برای محصلان و منسوبان پوهنتون که بتوانند علم و دانش را به صورت خوب بیاموزند، ضرورت مبرم پنداشته می‌شود. پس لازم است برای داشتن یک فضای امن و با ثبات جهت آرامش، تمام تیم تشکیلاتی این پوهنتون از جمله استادان، کارمندان و محصلان، تدابیر جدی امنیتی را اتخاذ نمایند و در صورت بوجود آمدن کدام خلاء امنیتی برخورد جدی صورت گیرد.

تدابیر برای ایجاد فضای امن و با ثبات

معلوم است که کوچکترین غفلت و وظیفوی باعث ایجاد نا امنی و پراکندگی در محیط تحصیلی شده که منجر به مصدومیت قشر دانش آموزان و بخش‌های علمی و اداری این نهاد خواهند گردید.

پس برای داشتن یک محیط امن و با ثبات تمام ساحات مورد تهدید این پوهنتون شناسایی و همچنان ساحات آموزشی و اداری از جمله ساحه درسی، بلاک‌های اداری، میدان‌های ورزشی، ساحات سبز به صورت دوامدار توسط مؤظفین امنیتی کنترل و تدابیر جهت جلوگیری از وقوع هرگونه حوادث را داشته و موضوعات ذیل در نظر گرفته شود:

۱. در هم آهنگی با قوماندانی و مدیریت امنیت تمام ساحات آموزشی و محل زیست استادان، کارمندان و محصلان چک و تداوم کنترل صورت گیرد و نیز افراد امنیتی مجهز با سلاح و مهمات توظیف و مراقبت جدی و دایمی از ورود افراد مشکوک صورت گیرد.
۲. مدیریت امنیت مؤسسه تحصیلات عالی غور باید با طرح و پلان در ساحات مورد نظر مراقبت جدی نموده و خلاهای امنیتی را در هم‌آهنگی با مراجع مربوطه و پوهنتون شناسایی و گزارش خود را عندالموقع به پوهنتون و مراجع مربوطه ارایه نمایند.
۳. مؤظفین امنیتی مسؤولیت دارند حداقل ماهانه یک بار با مسؤولین پوهنتون تدویر جلسه نموده و مشکلات را حل و اتخاذ تدابیر لازم جهت از بین بردن خلاهای امنیتی گردد.
۴. قوماندانی یا مدیریت پوهنتون در دروازه‌های عمومی دخیلی و خروجی (مسیر رفت و آمد) این پوهنتون تدابیر خاص امنیتی را اتخاذ و از عبور افراد و واسطه‌های مشکوک جلوگیری نمایند.
۵. کمره‌های امنیتی جهت جلوگیری از قضایا و حوادث ناگوار امنیتی و کمک برای پروسه کاری طور ۲۴ ساعته مراقبت گردد.
۶. مجالس و صحبت‌های دسته‌جمعی که در پارک‌ها و فضاهای گوشه و کنار و ساحات که دید کمتر دارد و توسط افراد مخرب و پراکندگی صورت می‌گیرد، مورد کنترل دایمی قرار گیرد.
۷. برای داشتن یک فضای امن و با ثبات موانع ساحه دید مانند غرفه‌ها کانتینرها و بعضی از اشجار که باعث ممانعت دید میشود حتی الامکان برداشته شود.
۸. مؤظفین امنیتی مکلف است تا در بخش‌های فرهنگی و اخلاقی محصلان لیلیه به منظور جلوگیری از جنگ و پراکنده شدن فضا نیز سهم فعال و ارزنده را بازی نمایند. از جمله پوشیدن لباس‌های نیمه برهنه، گشت و گذار آنها با زیر پوش‌ها در لیلیه و بیرون از لیلیه تا طعام خانه و حتی بعضی اوقات بیرون رفتن از پوهنتون جلوگیری نمایند.

پالیسی امنیتی مؤسسه تحصیلات عالی غور در شورای علمی مؤرخ ___/___/1402 قرائت و تأیید گردیده و فیصله درج پروتکل شماره (۱۱) می‌باشد.

برای برقراری نظم در مؤسسه تحصیلات عالی غور و انسجام فضای سالم و آرامش این نهاد، پالیسی انضباطی طرح گردیده و در تطبیق این پالیسی از محصلین، کارمندان و استادان رهنمای صنوف، همکاری لازم مطالبه گردد.

بدین منظور کمیته انضباطی در سطح این پوهنتون تشکیل و در روشنایی قانون، طرز العملها و پالیسیهای تدوین شده را رعایت نمایند. چون می‌دانیم در این اواخر فرهنگ کشورهای همسایه بالای یک تعداد از هموطنان ما تاثیر خویش را از هر لحاظ گذاشته است و بعضی از فرهنگ و عمل کرد به نظر می‌رسد که هیچ مطابقت به جامعه اسلامی افغانی و بخصوص محیط علمی و اکادمیک این نهاد ندارد، پس نیاز است که مؤسسه تحصیلات عالی غور برای فراهم ساختن نظم مطمئن و آرامش کامل فضای آموزشی کمیته انضباطی را در سطح پوهنتون و پوهنخ‌ها ایجاد و از نیروی جوانان با علم و دانش، وطن دوست و بی طرف در این جهت استفاده نماید.

بناءً برای ایجاد نظم و دیسپلین این نهاد و جلوگیری از پیاده شدن و مروج شدن فرهنگ ناقص که تهدید کننده اخلاق انسانی و اسلامی ما به خصوص محیط علمی و اکادمیک این نهاد می‌گردد، کمیته نظم انضباطی ترکیب و در مطابقت به پالیسی آن برخورد گردد.

هدف

تعیین کمیته انضباطی و طرح پالیسی کمیته در سطح پوهنتون و پوهنخ‌ها جلب همکاریهای داوطلبانه جهت آوردن نظم و آرامش در صحن پوهنتون و جلوگیری از فرهنگ و عمل کرد پراگنده که به زندگی اجتماعی، فرهنگی و علمی ما تهدید کننده می‌باشد، ایجاد گردیده است.

ترکیب کمیته انضباطی

۱. کمیته انضباط در سطح تمام پوهنخ‌ها به پیشنهاد رئیس پوهنخ‌ و تائید رئیس پوهنتون ایجاد گردد.
۲. مسؤولیت فعالیتها و عمل کرد کمیته انضباط بدوش معاون پوهنخ‌ و یا در صورت عدم موجودیت معاون پوهنخ‌ در تشکیل بدوش یکی از آمرین دیپارتمنت فارغ‌ده سپرده شود.
۳. یک تن محصل از دیپارتمنت فارغ‌ده به صفت اعضای کمیته انضباطی معرفی گردد.
۴. نماینده‌های صنوف که در کمیته انضباط شمولیت دارد مؤظف اند تا فیصله‌های فرهنگی و انضباطی پوهنخ‌ مربوط را برای تمام هم‌صنفان خویش ابلاغ نماید.
۵. در صورت تخطی محصلان، نماینده مربوط صنف مکلف است تخطی کننده را به کمیته معرفی نماید.
۶. نیاز است که جهت حل مشکلات نماینده صنف که در کمیته شمولیت دارد از طرف کمیته برای تمام هم‌صنفان او بحیث عضو کمیته معرفی شود.
۷. عضویت کمیته را باید محصلان با استعداد، متمدن، لایق، شایسته و آگاه از امورات فرهنگی پوهنتون داشته باشد تا در صورت بروز کدام مشکل بتواند موضوع را مدیریت نماید.
۸. کمیته مؤظف است تا جلسات متداوم را در صورت ضرورت و یا حد اقل هر پانزده روز دایر، کاستیها و خلاهای موجود را راه‌گشایی نماید.
۹. فعالیتها و عملکردهای کمیته انضباطی الگوی از فرهنگ، تمدن، جامعه اسلامی و انسانی بخصوص محیط علمی و اکادمیک عاری از تعصب قومی و نژادی باشد.
۱۰. اعضای کمیته دارای کارت‌ها و یا بازو بند مشخص و صلاحیت‌های تعیین شده باشد تا دخالت‌ها در سایر امورات صورت نگیرد.

وظایف کمیته انضباط

۱. کنترل از جریان ورود محصلین در پوهنخ‌ی و صنف مربوطه.
۲. همکاری در چک کردن کارت‌های هویت محصلان قبل از ورود به داخل پوهنتون در همکاری با مؤظفین امنیتی.
۳. ثبت نام اشخاص از خارج پوهنتون که غرض اجرای امور به پوهنتون وارد می‌شود.
۴. نظارت و برقرار ساختن نظم و فضای آرام در داخل تعمیر تدریسی، لابراتوار، لیلیه و جلوگیری از بی نظمی، گشت و گذار اشخاص غیر مسؤول در دهلیزها و سایر مناطق در هنگام درس.
۵. تشخیص و معرفی اشخاص مشکوک و غیر مسؤول و افراد پراگنده جهت جلوگیری از اخلال نظم در تعمیرات تدریسی مربوط به کمیته نظم و دیسپلین و یا در صورتیکه ایجاب نماید از طریق مسؤول کمیته معرفی به ارگان‌های امنیتی.
۶. اعضای کمیته انضباط طبق پلان مرتب بصورت منظم در اوقات درسی، در دروازه ورودی و تعمیر پوهنتون ایفای وظیفه نماید.

۷. در صورتیکه اعضای کمیته انضباط برای اجرای وظایف محوله خویش بسنده نباشد رئیس کمیته در تفاهم با رئیس پوهنخی و آمرین دیپارتمنت، عده از محصلان با دسپلین و مؤثر را به کمیته معرفی نماید.
۸. کمیته باید دارای کتاب ثبت جلسات باشد و نظر به ضرورت و یا حد اقل ماهانه جلسات خویش را دایر و در اخیر هر سمستر تحصیلی اجراءات و فعالیت‌های خویش را بررسی و به رئیس پوهنتون گزارش دهد.
۹. لیست اعضای کمیته مزین با عکس‌های شان در وترین تعمیر نصب شود و بازو بندهای مخصوص برایشان از طرف ریاست پوهنتون تهیه گردد.
۱۰. کمیته حق ندارد در امورات تدریسی، علمی و اداری پوهنخی مربوطه دخالت نماید، صرف در امورات که از طرف رئیس کمیته برای شان اجازه فعالیت داده می‌شود مطابق با پالیسی انضباطی نظم و دسپلین پوهنتون اجراءات نماید.
۱۱. وظیفه امنیت پوهنتون بدوش ارگان‌های امنیتی و اشخاص توظیف شده اداره است که اعضای کمیته انضباط با آنها همکاری می‌نماید.
- پالیسی کمیته انضباطی مؤسسه تحصیلات عالی غور در شورای علمی مورخ ___/___/1402 قرائت و تأیید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

پالیسی تحقیقات علمی مؤسسه تحصیلات عالی غور

مقدمه

این سند پالیسی در روشنایی پالیسی تحقیقات علمی وزارت محترم تحصیلات عالی کشور ترتیب گردیده است. و به صورت کل بیانگر شیوه های کاری بخش تحقیقات علمی مؤسسه تحصیلات عالی غور به شمار می رود.

طوری که تجربه نشان داده است، آشنایی اندک یک تعداد از استادان با میتودولوژی تحقیقات علمی، کمبود امکانات مادی، فزیک و لابراتواری برای انجام تحقیقات علمی و پایین بودن سطح کمیت و کیفیت تحقیقات علمی در بعضی نهادهای تحصیلات عالی افغانستان به منظور انسجام و تنظیم امور تحقیقات علمی که به اقتضات معاصر افغانستان پاسخ داده بتواند، مشهود است که این نقیصه سد جدی در راه پیشرفت علم و تکنالوژی در سطح کشور محسوب می گردد. کمیته تحقیقات علمی مؤسسه تحصیلات عالی غور جهت رفع نقیصه های فوق الذکر و نیز اجرای تحقیقات مؤثر مورد پالیسی تحقیقات علمی را مطابق معیارهای پذیرفته شده طرح و ترتیب نموده است.

ما به این باور هستیم که وجود پوهنتون دارای قابلیت اجرای تحقیقات علمی معیاری در سطح ملی و منطقوی به منظور کسب دانش و مرفوع ساختن نیازمندی های ملی کشور، نیاز به یک پالیسی تحقیقی دارد و این مسئله دیدگاه عمده این پالیسی را تشکیل می دهد.

بر مبنای این پالیسی، از طریق فراگیری میتودولوژی تحقیقات علمی و انکشاف مهارت های تحقیقی استادان، تلاش صورت گیرد، تا از یک طرف در راستای ایفای مسئولیت ها و مکلفیت های علمی و اکادمیک استادان، و از جانب دیگر در راه رشد علمی، مسلکی و تقویت روابط ایشان با همدیگر و نهادهای علمی، همکاری صورت گرفته تا در تحقق اهداف پلان استراتژیک وزارت تحصیلات عالی کمک گردد.

وضع فعلی

به همه گان هویدا است که امنیت، صلح و ثبات یکی از شروط اساسی برای رشد و پیشرفت هر جامعه محسوب می گردد. اما متأسفانه سه دهه جنگ در افغانستان ویرانی های فراوان را نه تنها بر پیکر ساختار نظام اقتصادی اجتماعی و سیاسی وارد نموده بلکه شیرازه تحصیلات عالی منجمله تحقیقات علمی را نیز تحت شعاع قرار داد. برای جبران این ویرانی ها نیاز است تا بیش از پیش کار نمود. این کارها نه تنها شامل ارتقای ظرفیت های موجود استادان است بلکه اجرای کارهای تحقیقاتی تطبیقی در سکتورهای ترانسپورت، جیولوژی و معدن، تکنالوژی کیمیاوی، ساختمانی، منابع آب و محیط زیست، انجینیری کمپیوتر و غیره می باشد. امریت تحقیقات علمی این کانون علمی در زیرساخت یک دفتر کاری مجهز عملاً فعال بوده و اجراء که در مطابقت به قوانین کشور است مرعی می دارد.

قابل ذکر است که رشد تحقیقات علمی، نوسازی و به سازی نصاب تحصیلی نیز جز از وظایف این کمیته محسوب می شود، و موجودیت مرکز تحقیقات از جمله نقاط قوت در عرصه تحقیقات علمی به شمار می رود.

اهداف

هدف عمومی

تقویه تحقیقات علمی در مؤسسه تحصیلات عالی غور و سایر پوهنتون ها و نهادهای تحصیلات عالی و مبادرت به علم آفرینی در کشور

اهداف اختصاصی

۱. رشد و انکشاف مهارت های اعضای کادر علمی با معیارهای منطقوی و جهانی در عرصه تحقیقات علمی هدفمند و مورد نیاز کشور به شمول تحقیقاتی که غرض ترفیعات علمی اجرا می شود.
۲. فراهم آوری تسهیلات لازم برای اعضای کادر علمی جهت انجام کارهای علمی و تحقیقاتی در پوهنتون.
۳. استفاده از نتایج و دست آوردهای تحقیقات علمی در رشد و انکشاف علمی، مسلکی، اقتصادی، اجتماعی و رفاهی جامعه.
۴. توسعه و تحکیم روابط و همکاری میان مراکز تحقیقاتی پوهنتون و سایر نهادها و ارگانها، در بخشهای تحقیقاتی (سکتور های دولتی و خصوصی).
۵. تأمین منابع مالی از طریق اجرای تحقیقات علمی به منظور خودکفایی مالی پوهنتون ها.

مأموریت

در این پالیسی موارد آتی به عنوان مأموریت مد نظر قرار دارد.

۱. تقویه و گسترش تحقیقات علمی در پوهنتون و همکاری‌های علمی با سایر مؤسسات تحصیلات عالی کشور. زیرا تقویه دانش و مهارت‌های تحقیقاتی اعضای کادر علمی، نکته کلیدی در پیشبرد تحقیقات علمی پنداشته می‌شود. این مسئله از طریق تدوین و تدویر برنامه‌های مشخص آموزشی در بخش روش‌های تحقیق، روش تهیه مقالات، احصائیه، نمونه‌گیری، جمع‌آوری ارقام، دیزاین تجارب، تهیه گزارش تحقیق و ارایه آن و غیره امکان پذیر است.
۲. فراهم آوردن تسهیلات آموزشی در ساحه تحقیقات علمی برای استادان. برای برآورده شدن این مأموریت موارد آتی به منصفه اجرا قرار داده خواهد شد:
 - الف: برای اعضای کادر علمی در صورت نیاز، کورس‌های آموزشی تحقیقات علمی به منظور تربیه مریبان در این زمینه دایر می‌گردد. ب: استادانی که کورس‌های فوق‌الذکر را فرا می‌گیرند آنرا در پوهنخ‌ها پیش می‌برند.
 ۳. درآمد مالی
- تحقیقات علمی تنها منوط به ترفیعات علمی استادان نبوده بلکه میتواند شامل پژوهش و تحقیقات مؤسسات دولتی و خصوصی نیز باشد، بنا بر این، وجوه مالی حاصله از مدرک تحقیقات علمی در تامین حق‌الزمه استادان، بهبود وضع اکادمیک دیپارتمنت‌ها و پوهنخ‌ها بر وفق استقلالیت مالی پوهنتون مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۴. فراهم آوری تسهیلات برای استفاده از نتایج تحقیقات علمی
 - موارد آتی در تحقق مأمول فوق مد نظر گرفته شود:
 - الف. کمیته‌های تحقیق پوهنخ‌ها با وزارت خانه‌ها و مؤسسات ذی‌ربط ارتباطات علمی را برقرار سازند.
 - ب. نتایج تحقیقات علمی از طریق وبسایت، مجلات علمی و تدویر کنفرانس‌های علمی مسلکی مشترک با وزارت خانه‌ها و مؤسسات ذی‌ربط نشر و ارایه گردد.
 - ج. پوهنتون تسهیلات لازم (انترنت، کتاب و غیره) را فراهم می‌ماید.
 ۵. تحکیم روابط علمی و مسلکی بین اعضای کادر علمی پوهنتون و سایر مؤسسات تحصیلات عالی
 - در راستای تحقیقات علمی به منظور تحکیم روابط علمی و به این منظور اعضای کمیته‌های تحقیق پوهنخ‌ها جهت تبادل تجارب مسلکی جلسات، کنفرانس‌ها و سمینارهای مشترک علمی را دایر می‌نمایند.
 ۵. سمت دهی تحقیقات علمی در ساحات مختلف به منظور رشد و انکشاف علوم و رفاه جامعه

پالسی تحقیقات علمی دارای پلان کاری با اهداف ذیل است:

الف. هدف عمومی

تقویه تحقیقات علمی در پوهنتون و مبادرت به علم آفرینی در کشور

ب. اهداف اختصاصی

۱. رشد و انکشاف مهارت‌های اعضای کادر علمی و بلند بردن ظرفیت‌های آنان در عرصه تحقیقات علمی هدفمند و مورد نیاز کشور به شمول تحقیقاتی که غرض ترفیعات علمی اجرا می‌شود با معیارهای منطقی و جهانی.
 ۲. فراهم آوری تسهیلات لازم برای اعضای کادر علمی، جهت انجام کارهای علمی و تحقیقاتی در پوهنتون‌ها و سایر مؤسسات کشور.
 ۳. استفاده از نتایج و دست‌آوردهای تحقیقات علمی در رشد و انکشاف علمی، مسلکی، اقتصادی، اجتماعی و رفاه جامعه.
- اجرای تحقیق علمی باید دارای فاکتورهای ذیل باشد:

🔗 مقاصد

🔗 فعالیت‌ها

🔗 زمان اجراء

🔗 نتایج متوقعه

🔗 منابع

🔗 تعیین اعضای مجرب در کمیته تحقیقات علمی پوهنخ‌ها به تأیید شورای علمی پوهنخ‌ها

ک اجرآت وظایف بر اساس لایحه

ک طرح پلان پژوهش‌ها

ک تحقیقاتی در سطح دیپارتمنت‌ها

۴. پیشنهاد پروژه‌های مشخص- تحقیقات علمی به آمریت انسجام تحقیقات علمی پوهنتون، جهت تمویل پروژه‌ها

ک اجرای پروژه‌های تحقیقات- علمی برای سکتور دولتی و خصوصی و استفاده از عواید آن در مطابقت با مقررہ استقلالیت مالی پوهنتون‌ها

ک تمویل پروژه‌های تحقیقاتی تأیید شده در کمیته تحقیقات علمی پوهنخی و شورای علمی پوهنتون

ک در نظر گرفتن فصل و باب در بودجه عادی برای اجرای پروژه‌های تحقیقات علمی

ک جلب و جذب کمک‌های مالی خارجی

ک تهیه رهنمود جامع برای انجام تحقیقات علمی

ک تعیین و توظیف ترتیب کنندگان

ک جمع‌آوری مراجع و مأخذ

ک تهیه وجوه مالی

ک چاپ و تکثیر رهنمود

ک ارتقای مهارت‌های اعضای کادر علمی در اجرای تحقیقات علمی

ک تدویر کورس‌های کوتاه مدت- میتودولوژی تحقیق

ک تعیین و معرفی استادان جهت تدریس و تحقیقات علمی

ک تهیه و تدوین نصاب درسی کورس

ک تدارک وجوه مالی و فراهم‌آوری تسهیلات

ک تنظیم اشتراک کنندگان

ک تعیین مسؤؤل تنظیم و تدویر کورس

ک آغاز و ختم کورس

ک ارزیابی کورس در ختم هر دوره

ک لایحه وظایف بورد تحقیقات علمی

وظایف بورد تحقیقات علمی در مطابقت با پالیسی وزارت تحصیلات عالی افغانستان حسب آتی است:

۱. همکاری با پوهنتون‌ها در فراهم‌آوری منابع مالی در بخش تحقیقات علمی

۲. جستجوی راه‌های تقویه تحقیقات علمی در پوهنتون

۳. تشریک مساعی با آمریت‌های انسجام تحقیقات علمی (مرکز تحقیقات علمی) در پوهنتون جهت بهبود وضعیت تحقیقات علمی.

۴. تدقیق و بررسی میتودولوژیک پیشنهادات پروژه‌های تحقیقاتی که از بودجه انکشافی وزارت تحصیلات عالی تمویل می‌شود.

۵. اشتراک اعضای بورد در جلسات کمیته‌های تحقیقات علمی پوهنخی‌ها عندالضرورت.

۶. نظارت از تطبیق محتوای پالیسی تحقیقات علمی.

۷. تدویر کورس‌های کوتاه مدت برای ارتقای ظرفیت در ساحه تحقیقات علمی.

۸. تشخیص آثار برجسته تحقیقی سال، مطابق طرزالعمل به منظور قدردانی و اعطای مکافات.

لایحه وظایف کمیته تحقیقات علمی پوهنخی‌ها

اعضای کمیته تحقیقات علمی پوهنخی‌ها توسط دیپارتمنت‌ها معرفی و از طریق شورای علمی پوهنخی تأیید می‌گردد. فعالیت‌های اعضای

این کمیته در مکلفیت‌های درسی شان محاسبه می‌گردد. بر اساس پالیسی تحقیقات علمی، اعضای کمیته تحقیقات علمی پوهنخی‌ها مکلف به

اجرای وظایف ذیل می‌باشند:

۱. مطالعه و بررسی پیشنهادهای تحقیقات علمی و آثار تحقیقی اعم از اصلی و فرعی، از نظر حقوقی، اخلاقی، مسلکی و میتودولوژیکی.

۲. رایاه مشوره‌های لازم در تهیه پلان کارهای تحقیقاتی.

۳. رهنمایی و همکاری مسلکی با استادان در جستجوی مأخذ معتبر و ذی ربط.
۴. ارسال اثر تحقیقی اصلی و مقالات تحقیقی به استادان مرتبط به رشته، جهت ابراز نظر.
۵. ارسال اثر تأیید شده تحقیقی علمی به شورای علمی پوهنځی غرض اجراء بعدی.
۶. برگزاری کنفرانس‌های علمی تحقیقی به همکاری آمریت انسجام تحقیقات علمی پوهنتون، پیرامون مسائل حاد کشور به سطح ملی.
۷. اشتراک در کنفرانس‌های علمی و تحقیقی سایر نهادهای علمی و اکادمیک.
۸. مطالعه مستمر مقالات تحقیقی منتشره در سطح ملی و بین‌المللی و ارسال آن به دبیرتتمنت‌های ذی ربط
۹. تدویر جلسات کمیته تحقیقات علمی پوهنځی، حداقل ماه یک بار.
۱۰. تحکیم ارتباطات و همکاری‌ها با وزارت خانه‌ها و مؤسسات ذی ربط به منظور بهبود تحقیقات در ساحات مورد نظر، از طریق آمریت انسجام تحقیقات علمی پوهنتون.
۱۱. کاندید نمودن آثار برجسته تحقیقی سال، مطابق طرزالعمل گزینش بهترین اثر علمی تحقیقی سال در تحصیلات عالی افغانستان، به‌بورد تحقیقات علمی وزارت تحصیلات عالی به منظور قدردانی و اعطای مکافات. لایحه وظایف آمریت انسجام تحقیقات علمی پوهنتون (آمریت تحقیقات علمی پوهنتون) این وظایف قرار آتی می باشد:
۱. همکاری با کمیته‌های تحقیقات علمی پوهنځی‌ها، در برگزاری کنفرانس‌های علمی و تحقیقی، در سطح ملی و بین‌المللی.
۲. برقراری و تحکیم ارتباطات و همکاری‌ها میان کمیته تحقیقات علمی پوهنځی با وزارت خانه‌ها و مؤسسات ذی ربط، به منظور استفاده از نتایج تحقیقات علمی در ساحات مختلف.
۳. همکاری با کمیته‌های تحقیقات علمی پوهنځی‌ها، در کاندید نمودن آثار برجسته تحقیقی سال، مطابق طرزالعمل گزینش تحقیق علمی سال در تحصیلات عالی افغانستان به بهترین اثر بورد تحقیقات علمی وزارت تحصیلات عالی، به منظور قدردانی و اعطای مکافات.
۴. درج آثار تحقیقی اعضای کادر علمی پوهنتون در دیتابیس و وبسایت پوهنتون.
۵. جمع آوری گزارش‌ها از کمیته‌های تحقیقات علمی پوهنځی‌ها.
۶. رایه گزارش به معاونیت علمی پوهنتون.
۷. تدویر کورس‌های میتودولوژی تحقیق برای استادان، حسب ضرورت با همکاری کمیته‌های تحقیقات علمی پوهنځی‌ها.

گزینش بهترین اثر علمی تحقیقی سال در تحصیلات عالی افغانستان

به خاطر تشویق استادان در راستای انجام کارهای بهتر علمی تحقیقی و به منظور انکشاف علوم، تکنالوژی و رفاه جامعه، این طرزالعمل در سه ماده ترتیب گردیده است.

ماده اول

معرفی بهترین اثر علمی تحقیقی کاندید سال
 الف. پیشنهاد اثر علمی تحقیقی کاندید سال از طریق دبیرتتمنت‌ها به کمیته‌های تحقیق پوهنځی‌ها.
 ب. تأیید اثر از طرف کمیته تحقیق پوهنځی و ارسال آن به آمریت انسجام تحقیقات علمی پوهنتون، جهت ارجاع آن به بورد تحقیقات علمی وزارت تحصیلات عالی، به منظور گزینش نهایی.

ماده دوم

مواصفات گزینش بهترین اثر علمی تحقیقی سال
 الف. مطابقت داشتن با معیارهای میتودولوژی تحقیقات علمی
 ب. بکر بودن اثر علمی تحقیقی به سطح ملی
 ج. کمک به حل یکی از مشکلات عمده کشور
 د. قابلیت تطبیق نتایج آن در ساحه عمل
 ه. تطابق داشتن با اقتضای جامعه

و. رعایت جوانب حقوقی و اخلاقی
ز. ارایه گزارش اثر در مورد تحقیقات علمی وزارت تحصیلات عالی

ماده سوم

تقدیر محقق یا محققین اثر برگزیده
الف. تفویض تقدیر نامه درجه اول به محقق یا محققین
ب. طبع و نشر اثر برگزیده از طریق ریاست نشرات.

این پالیسی در شورای علمی مؤرخ ___/___/1402 قرائت و تأیید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

پالیسی حفظ الصحه

مقدمه

اندیشیدن روی وضعیت صحی فزیکى و روانی افراد جامعه بحث جدی به شمار می‌رود. چنانکه گفته اند عقل سلیم در بدن سالم است. بناء صحت و سلامتی در امر فراگیری دانش و در مجموع کار و فعالیت انسان‌ها عنصر اساسی می‌باشد. انسان‌ها برای صحت و سلامتی فزیکى و فکری خود می‌کوشند و مراقب اند. محصلان زمانی درس فرا گرفته می‌توانند که از صحت و سلامتی فزیکى و معنوی برخوردار باشند. مؤسسه تحصیلات عالی غور نیز پیرامون صحت و بهداشت عمومی محصلان همواره تلاش نموده و زمینه‌های کمک رسانی را فراهم ساخته و اقدام عاجل نموده است که تهیه کیت‌های صحی به شمول مواد کمک‌های اولیه و عاجل شامل این موارد است.

هدف

فراهم ساختن شرایط و امکانات صحی با گرفتن تدابیر برای رسیدگی مریضان اعم از محصلان و کارمندان پوهنتون. تدابیر برای جلوگیری از امراض داشتن کمک‌های اولیه در پوهنتون انتقال مریضان عاجل به شفاخانه‌ها

حفظه الصحه پوهنتون

۱. تهیه آب نوشیدنی صحی
۲. حفظ نظافت صنوف درسی، دهلیزها و تمام ساحه پوهنتون
۳. حفظ نظافت طعام خانه و لیلیه
۴. جمع آوری و دور انداختن مواد کثیفه در خارج پوهنتون
۵. حفظ نظافت صفا کاران پوهنتون با پوشیدن لباس و غیره
۶. تمیز کردن تشناب‌ها به صورت مستمر
۷. حفظ نظافت و رعایت پاک کاری در آشپز خانه
۸. عدم استفاده از سگرت و سایر مواد در پوهنتون که به محیط آسیب می‌رساند
۹. حفاظت مواد مسموم کننده در لارباتوارها
۱۰. مراقبت از حفظ الصحه کفتريا، میدان‌های بازی
۱۱. جلوگیری استفاده از مواد خوراکی غیر صحی در کفتريا

رسیدگی برای مریضان عاجل در اوقات رسمی

۱. اجرای کمک‌های عاجل در از طریق مؤظفین صحی داخل پوهنتون
۲. انتقال عاجل مریضان به شفاخانه‌ها شهر فیروز کوه
۳. تماس به اولیای محصلان که مریض شان نیاز به مراقبت بیشتر دارد
۴. در صورت ضرورت انتقال مریض به خانه.

این پالیسی در شورای علمی مؤرخ ___/___/1402 قرائت و تائید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

فضای سبز و محیط زیست عاری از کثافات جز بقاء و تداوم جامعه بشری و حیوانی روی زمین است که در حفاظت آن باید توجه جدی صورت گیرد. روی همین اصل است که انسان‌های متمدن و مسؤولیت پذیر در برابر تداوم بقای نسل بشر همواره در سرسبز بودن محیط و ماحول خویش تلاش نموده و می‌نمایند و از تخریب محیط زیست و به هم خوردن شرایط مطمئن سبز و شاداب حیات اجتماعی جلوگیری و در جهت حفاظت و گسترش آن گام‌های استوار و سنجیده شده برمی‌دارند. یقیناً صحن پوهنتون و فضای سبز عاری از کثافات و فضله‌های میکروب از نشانه‌ای حمایت از محیط زیست و فرهنگ سالم ما می‌باشد که چنین فضا در بلند رفتن کیفیت آموزش و یادگیری‌های علمی و اکادمیک سهم برارنده دارد. پس برای همه ما لازم است تا مسؤولیت‌های اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی خود را اداء نموده و به صورت همیشه و دوامدار در تلاش و کوشش ایجاد فضای سبز و محیط خوب این نهاد علمی باشیم.

طوری‌که هویدا است یکی از مسایل مهم و اساسی در محیط علمی و اکادمیک بخصوص در مؤسسه تحصیلات عالی غور، حفاظت از محیط زیست است و شرایط فعلی کشور طوریست که محیط زیست نسبت عدم توجه افراد جامعه و سهم گیری مسؤولانه شان نگرانی جدی را بیار آورده. حراست از محیط زیست وظیفه تک تک مان از جمله تیم تشکیلاتی پوهنتون و مراعات اصول حفاظت آن از طرف محصلان بخصوص بخش حفظ و مراقبت این پوهنتون بوده و بخاطر جلوگیری از تخریب محیط زیست و سرسبزی این نهاد توجه جدی نمایند. روی این ملحوظ لازمی پنداشته میشود تا برای رفع نگرانی از بین رفتن و تخریب محیط زیست این نهاد توجه جدی داشته و در توسعه، گسترش و حفاظت محیط سبز کوشا باشند. البته با استفاده از فرصت می‌خواهیم نظریه یکی از دانشمندان را برای داشتن محیط زیست سبز و سالم تذکر دهیم. (راینبرگر دانشمند معروف زیست شناس می‌گویند که همه تمدن‌ها نابود خواهند شد اما نه در اثر یک بلای طبیعی و یا بمب اتمی، بلکه در اثر غوطه ور شدن تدریجی جوامع بشری در کثافات ماحول آن.)

بنابراین، یاد آوری از موضوعات فوق بر ما لازم دانسته می‌شود تا در داشتن محیط زیست سبز و سالم کوشا باشیم.

هدف

حفظ سلامت محیط زیست و برطرف ساختن نگرانی در زمینه ایجاد فضای سبز، غرس اشجار زینتی، مثمر و غیر مثمر، طراوت و تازگی فضای مطبوع پوهنتون است.

ترکیب کمیته سرسبزی و محیط زیست

۱. معاون مالی و اداری مسؤول کمیته
۲. باغبان مؤسسه عضو
۳. از پوهنخئی زراعت یک استاد بحیث عضو
۴. از دیپارتمنت بیولوژی یک تن استاد بحیث عضو

وظایف و طرز العمل کاری کمیته سرسبزی و محیط زیست

۱. کمیته مسؤول نظارت بر حفظ و گسترش فضای سبز مسؤولیت جمع آوری کثافات، مواد فضله و دفن آن در خارج پوهنتون، در محلات مربوطه آن را بدوش دارد.
۲. کمیته نظر به ضرورت و یا حداقل ماهانه جلسه خویش را دایر نماید و در مورد حفاظت محیط زیست، سرسبزی، مشکلات سر راه، کاستی و خلاها بحث و تبادل نظر و جهت بیرون رفت از معضلات تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.
۳. کمیته در شروع هر سال فضای سبز را توسعه داده و برای غرس اشجار مثمر و غیر مثمر و گل بته‌های زینتی تدابیر لازم را روی دست می‌گیرند.
۴. داشتن قوریه‌ها برای تربیه و نگهداری گل‌ها و یک تعداد از اشجار ضروری پنداشته می‌شود.
۵. کمیته ترکیب شده به منظور موفقیت در پروسه سرسبزی محیط زیست باید با وزارت زراعت، اداره محیط زیست و شهرداری فیروز کوه رابط کاری برقرار نموده و خواهان کمک‌ها و همکاری‌های مسلکی و فنی گردد.
۶. کمیته به تهیه آب مورد ضرورت ساحات سبز از طریق ریاست پوهنتون و ادارات ذی‌ربط اقدام لازم نماید.

۷. کمیته برای ثبت فعالیت‌های اداری کتاب ثبت جلسات و سایر اسناد ضروری غرض مستند سازی فعالیت‌های خویش داشته باشد.
۸. کمیته کار خویش را همه ساله در ماه حوت بررسی کرده و گزارش خویش را به مقامات ذی‌صلاح تقدیم نموده و برای سال جدید غرض رفع کاستی‌ها تدابیر لازم اتخاذ نماید.
۹. برای داشتن محیط زیست خوب و سالم و حفاظت آن لازمی دانسته می‌شود که کمیته محترم موضوعات مانند آبیاری، کود دهی، شاخچه بری، دوا پاشی اشجار مثمر و غیر مثمر را در زمان مناسب و عندالموقع مراقبت جدی نماید.
۱۰. کمیته مؤلف است با استفاده از تصاویر و اطلاعیه‌های فرهنگی جهت حفاظت از محیط زیست از بالا شدن به درختان، تخریب برگ‌ها و شاخچه درختان و گل بته‌ها توسط مسؤلین مربوطه ممانعت نماید.
۱۱. کمیته مؤلف است تا محیط زیست این نهاد علمی و اکادمیک را از کاغذ، پلاستیک، گشت و گذار در سبزه‌ها، مواد فضله، کثافات و مواد زهری در امن نگهدارد.

پالیسی کمیته سرسبزی و محیط زیست مؤسسه تحصیلات عالی غور در شورای علمی مؤرخ ___/___ 1402 قرائت و تأیید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

پالیسی کار و فعالیت کمیته مشوره دهی روانی

مقدمه

پوهنتون مرکز تجمع جوانان توانمند، نخبه و با استعداد جهت کسب علم و دانش و دریافت شگوفایی‌ها می‌باشد. این افراد خصوصیات متفاوت در ساختار فزیولوژیکی و فراگیری دانش دارند که به عوامل مختلف مربوط می‌شود و این خصوصیات متفاوت زاده محیط اجتماعی، نا بهنجاری در خانواده درک متفاوت و نیاز متفاوت اند. بناءً بعضی اوقات در پوهنتون محصلان هم وجود می‌داشته باشد که آن‌ها با پرابلم‌ها و مشکلات وارد شده که منبع این مشکلات محرومیت‌ها پرخاش‌های خانوادگی عدم رسیدگی خانواده به نیازهای شان، نداشتن امکانات و غیره می‌باشد که این همه باعث ایجاد مشکلات روانی برای محصلان می‌گردد به همین منظور پوهنتون درقبال این گونه محصلان مسؤلیت دارد تا در امور آموزش جهت حل راه یابی و مشکلات روانی شان همکاری لازم نماید.

هدف

ایجاد یک کمیته مشوره دهی روانی در زمره استادان که در بخش شناسایی و تشخیص پرابلم‌های روانی تجربه دارند، غرض مشوره دهی به محصلان که در زمینه فراگیری دانش مشکلات داشته و تمرکز حواس شان ضعیف است.

وظایف کمیته

۱. تدویر جلسات با استادان در مورد خصوصیات محصلان که مشکلات روانی داشته باشد.
۲. چگونگی برخورد استادان با محصلان که دچار مشکلات روانی اند.
۳. جلب همکاری نماینده‌های صنوف در مورد شناسایی محصلان که دچار پرابلم‌های روانی اند.
۴. مشوره دهی از طرف کمیته برای محصلان که پرابلم‌های روانی دارند.
۵. جلب توجه همکاری یک تعداد استادان و مؤسسات که در این بخش تخصص دارند و جهت مشوره دهی برای محصلان خدمت می‌کنند.

تشخیص محصلان که پرابلم یا مشکل روانی دارند

محصلان که پرابلم‌های روانی داشته باشد، خصوصیات شان متفاوت از سایر محصلان اند. این خصوصیات شامل موضوعات ذیل میباشد:

۱. در انزوا بودن.
۲. در فعالیت‌های صنفی کمتر سهیم اند.
۳. تمرکز حواس شان ضعیف می‌باشند.
۴. افسرده بودن.
۵. بعضی‌ها درس را اخلال و نظم پذیر نمی‌باشند.
۶. مهارت‌های یاد گیری ندارند.
۷. احساس ضعف و حقارت و ناتوانی می‌کنند.

تدابیر کمیته

کمیته برای مشوره دهی به محصلان که پرابلم روانی دارند باید تدابیر زیر را اتخاذ نماید.

الف. کارهای مقدماتی

۱. طرح تقسیم اوقات مشوره دهی
۲. مطالعه خصوصیات آن از طریق خانواده و هم‌صنفان شان
۳. مراقبت از فعالیت‌های محصل در محیط پوهنتون
۴. طرح پرسشنامه برای تشخیص مشکلات محصل
۵. مطالعه برخورد خانواده و شرایط زندگی اجتماعی شان

ب. صورت مشوره دهی

۱. خود را شریک ساختن به خواص محصل که مشکلات روانی در فراگیری دانش دارند.
۲. ارائه معلومات ضروری به محصل در مورد مشکل شان
۳. مشوره دهی به خانواده محصل در مورد وارد ساختن تغییرات در روش برخورد شان
۴. توضیح داستان‌های روانی برای رضایت شان
۵. کمک از طریق هم‌صنفی محصل، سپردن وظیفه ماورایی درسی بعد از انجام کارهای مقدماتی به محصل
۶. مراقبت دوامدار از فعالیت‌های محصل، درصنف و خارج از صنف
۷. ارزیابی از تغییرات که با مشوره دهی از فامیل بدست می‌آید، هم‌صنفان و استادان

پالیسی کمیته مشوره دهی مؤسسه تحصیلات عالی غور در شورای علمی مؤرخ ___/___ 1402 قرائت و تائید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

طرز العمل حوادث

مقدمه

احتمال بروز حوادث در لحظات مختلف زندگی انسان‌ها وجود دارد. جلوگیری از حوادث در بسا موارد امکان پذیر بوده و در مواردی غیر قابل جلوگیری می‌باشد. حوادث غیر مترقبه که زمان وقوع آن غیرقابل پیشبینی و مشکل است که همه جوانب جوامع با آن دست و گریبان می‌باشد. اما حالاتی نیز وجود دارد که برای جلوگیری آن تدابیر لازم باید اتخاذ گردد.

در هر محل که انسان کار و فعالیت دارد میرا از حوادث طبیعی و غیرطبیعی نمی‌باشد، باید به آن پیش‌بین بود. یکی از مسایل بسیار مهم داشتن تفکیک حوادث و تدابیر از قبل همچو موارد است.

حوادث دو نوع اند

حوادث طبیعی: شامل حوادث مانند سیل و زلزله

حوادث غیر طبیعی: شارتی برق، آتش سوزی، انفجار ، و غیره

با وجود این که جلوگیری به موقع امکانات وسیع و گسترده می‌خواهد، اما پیش‌گیری و داشتن تدابیر در زمینه‌ها را کمک می‌نماید.

هدف

اخذ تدابیر در مورد حوادث طبیعی و غیر طبیعی در سرحد معین در محیط پوهنتون برای مصونیت همه اعم از محصل، کارمند و کارگر.

تدابیر

برای مصونیت محصلین، کارمندان و کارگران اگر تدابیر برای جلوگیری از حوادث طبیعی و غیر طبیعی گرفته نشود ما شاهد صدمات خیلی خطرناک خواهیم بود. نباید به این فکر بود که جلوگیری کرده نمی‌توانیم، این بدین معنی است که ما خود را به حوادث قبلاً سپرده ایم. مؤسسه تحصیلات عالی غور در حد ممکن تلاش نموده و مصمم با گرفتن احتمالات لازم در حد توان بشری می‌گردد تا حیات ما مورد خطر قرار نگیرد.

تدابیر و احتمالات

الف. ابزار استفاده برای جلوگیری از خطر

۱. نصب بالون ضد حریق و آموزش آن به افراد مسؤؤل بخش
۲. داشتن یک تانکر آب برای کنترل و خاموش کردن حریق
۳. تحت کنترل و مصون نگهداشتن مواد آتش زا در لابراتوار
۴. دور نگهداشتن جنراتور از محیط آموزشی

ب. احتمالات و تخنیک‌های جلوگیری از خطر

۱. مطالعه تخنیکی و علمی موقعیت پوهنتون از الحاط قرار داشتن در مسیر سیلاب
 ۲. مطالعه ساحه از نظر سابقه آتش فشانی
 ۳. شریک ساختن استادان پوهنچی مربوطه در زمینه مطالعه علمی و مسلکی ساحه پوهنتون از هر لحاظ
 ۴. کنترل وسایل برقی و منابع تولید برق
 ۵. عدم استفاده از وسایل کهنه و فرسوده که باعث شارتی برق می‌شوند
 ۶. آموزش تدابیر بی‌خطر و استفاده از وسایل برقی در لابراتوارها
 ۷. نشر معلومات ضد حریق و مقتضیات جلوگیری آن به محصلان و پرسونل پوهنتون
 ۸. آگاهی دهی به پرسونل حفظ و مراقبت پوهنتون
- ملاحظه شد.

این طرز العمل در شورای علمی مؤرخ ___/1402 قرائت و تأیید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

طرز العمل فعالیت‌های کمیته سرسبزی و محیط زیست

این کمیته در چوکات آمریت حفظ و مراقبت تحت نام مدیریت سرسبزی فعالیت می‌نماید که اصولا دارای لایحه وظایف می‌باشد ولی با آن هم طرز العمل جداگانه جهت تقویت برنامه‌های شان در نظر گرفته شده است.

مقدمه

یکی از مسایل مهم و اساسی حفاظت از محیط زیست است. برای حراست از محیط زیست اداره محیط زیست و سرسبزی شامل تشکیلات دولتی گردیده است. شرایط فعلی در کشور طوریکست که نسبت عدم توجه افراد جامعه و سهم گیری مسؤولانه شان نگرانی را در بخش محیط زیست به بار آورده. حراست از محیط زیست وظیفه هریکی از افراد جامعه است. در حال حاضر برای رفع نگرانی‌ها توجه به محیط زیست و زیست اجتماعی و مدنی، گسترش حفاظت محیط زیست صورت گرفته است و اقدامات لازم روی دست است. دانشمندان حفاظت و توسعه فضاهای سبز و محیط زیست عاری از کثافات را جزء بقا و تداوم حیات جامعه بشری و حیوانی روی زمین دانسته و به آن توجه خاص معطوف میدارند. آقای راینبرگر دانشمند معروف زیست شناس می‌گوید که همه تمدن‌ها نابود خواهد شد اما نه در اثر یک آفت طبیعی و یا بمب‌های اتمی، بلکه در اثر غوطه ور شدن تدریجی جوامع بشری در کثافات ماحول آن.

روی همین اصل است که انسان‌های متمدن و مسؤولیت پذیر در برابر تداوم بقای نسل بشر همواره تلاش نموده و می‌نمایند تا از تخریب محیط زیست و بهم خوردن شرایط مطمئن حیات اجتماعی جلوگیری و در جهت حفاظت و گسترش آن گام‌های استوار و سنجیده شده برداشته شده است. قوانین و ضوابط بین المللی را در این عرصه حیات تنظیم و از طریق ملل متحد به آن صبغه عملی و تطبیق داده اند. این پوهنتون غرض حفظ و توسعه فضای سبز، جلوگیری از انباشته شدن کثافات در ساحات تدریسی و حفاظت محیط زیست سالم برای آموزش بهتر را در اولویت‌های کاری خویش قرار داده است.

یقینا سخن پوهنتون و فضای سبز عاری از کثافات و فضله‌های میکروب‌زا نشانه‌ای از حمایت از محیط زیست سالم می‌باشد. کیفیت آموزش به فضای آموزشی سالم مربوط است پس باید حراست نمایم.

هدف

حفظ سلامت محیط زیست و بر طرف ساختن نگرانی در زمینه، ایجاد فضای سبز، غرض اشجار زینتی و طراوت و تازه گی فضای مطبوع در پوهنتون است.

۱. ترکیب کمیته سرسبزی و محیط زیست پوهنتون
۲. معاون اداری پوهنتون مسؤول کمیته
۳. مدیر حفظ مراقبت معاون کمیته
۴. مدیر سرسبزی عضو
۵. مدیر انجیری بحیث عضو
۶. یک تن از استادان پوهنچی زراعت به حیث عضو

وظایف و طرز العمل کاری کمیته

۱. کمیته مسؤول نظارت بر حفظ و گسترش فضای سبز در ساحه پوهنتون و جمع آوری کثافات و دفن آن در خارج پوهنتون در محلات مربوط می‌باشد.
۲. کمیته در هر ماه یک بار بصورت نورمال جلسه نموده و در صورت ضرورت جلسات را می‌تواند زودتر نیز دایر نمایند.
۳. کمیته در شروع هر سال فضای سبز را توسعه و به غرض اشجار تدابیر داشته باشد.
۴. کمیته با ریاست‌های زراعت و اداره محیط زیست رابطه کاری برقرار نموده و در زمینه توسعه ساحه سبز و حفاظت محیط کمک‌ها و همکاری‌های آن‌ها را جلب نمایند.

۵. کمیته به تهیه آب مورد ضرورت ساحات سبز از طریق ریاست پوهنتون و ادارات ذی ربط اقدام نمایند.
۶. کمیته برای ثبت فعالیتهای خویش دارای کتاب جلسات و سایر اسناد ضروری غرض مستند سازی فعالیتهای خویش می باشد.
۷. کمیته کار خویش را همه ساله در ماه حوت بررسی کرده و برای سال جدید غرض رفع کاستیها تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

طرز العمل کمیته سرسبزی و محیط زیست مؤسسه تحصیلات عالی غور در شورای علمی مؤرخ ___/___ ۱۴۰۲ قرائت و تأیید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می باشد.

پوهنتون‌ها محیط آموزش و پرورش کادرهای متخصص بوده و زمینه‌های آموزش را در عرصه‌های مختلف که جامعه به آن نیاز دارد مساعد می‌سازد. برای آموزش و پرورش در محیط اکادمیک نیاز است تا یک سلسله آزادی‌های اکادمیک و اداری وجود داشته باشد.

آزادی‌های اکادمیک، صلاحیت‌های اکادمیکی اند که به اعضای کادر علمی و محصلین در قانون تحصیلات عالی به نظام تحصیلات عالی تفویض گردیده است. آزادی‌های اکادمیک فعالیت‌های نورمال و ثمر بخشی است و به نظام تحصیلی کیفیت و اعتبار می‌بخشد. رعایت این آزادی‌ها باعث انگیزش و دلگرمی استادان و محصلین گردیده به یادگیری و یاد دهی کمک می‌کند. سر انجام اسباب تطبیق پلان‌های درسی چون پالیسی کورس و کریکولم، رشد استعدادها، فکری محصلان، رعایت انصاف و عدالت در ارزیابی دانش محصل، سهم‌گیری محصلان به کارهای تحقیقی، مساعد شدن زمینه ابتکارات، تطبیق اصل محصل محوری، رعایت احترام و اعتماد متقابل میان استادان و محصلان می‌گردد. تجربه نشان می‌دهد که باید حدود این آزادی‌ها در مطابقت با شرایط عینی و ذهنی جامعه و سطح رشد فکری محصلان مشخص شود تا آنان بتوانند با آگاهی از این آزادی‌ها خود را در آن دریابند.

یکی از مسایل اساسی تداوم فعالیت‌های مؤسسه تحصیلات عالی غور آزادی‌های اکادمیک می‌باشد. در مجموع مؤسسات تحصیلی وظیفه دارند تا حدود این آزادی را در مطابقت با شرایط ملی و بین‌المللی پی‌ریزی نموده و در روشنی قوانین نافذ کشور از آن‌ها حمایت و پشتیبانی نموده و آن‌را مورد تشویق قرار دهند.

هدف

بستر سازی برای آزادی اکادمیک، انجام فعالیت آموزشی نورمال و ثمربخش در تطبیق برنامه‌های علمی و تحقیقی و ضرورت طرح میکانیزم آزادی‌های اکادمیک

برای انجام فعالیت‌های آموزشی به طور نورمال و مستمر و نظارت بر رعایت آزادی‌های اکادمیک که در آن اهداف آموزشی بر آورده گردد به میکانیزم نظارت ضرورت احساس می‌شود. این میکانیزم می‌تواند شامل خطوط اساسی ذیل باشد:

آگاهی دهی

روئسای پوهنخ‌ها، آمرین دیپارتمنت‌ها و استادان رهنما وظیفه دارند تا ابتدا پالیسی آزادی‌های اکادمیک را به آگاهی اعضای کادر علمی و محصلان انتقال داده و از رعایت آن عملاً نظارت نمایند.

پالیسی آزادی‌های اکادمیک از طریق وب‌سایت پوهنتون، صفحات اجتماعی پوهنخ‌ها، دیپارتمنت‌ها و صنوف درسی ابلاغ گردد.

نظارت و کنترل

۱. آمرین دیپارتمنت‌ها از جریان دروس استادان و تطبیق محصل محوری در هر سمستر تحصیلی کنترل بعمل آورند و در صورتی عدم رعایت آن با استادان و محصلان صحبت‌های توضیحی و تفهیمی را سازمان دهی نمایند.
۲. از جریان امتحان وسط سمستر، امتحان پایان سمستر، تجدید نظر نحوه سوالات امتحان و شیوه نمره دهی استادان نظارت جدی صورت گیرد.
۳. اصل مکافات و مجازات را در رعایت و عدم رعایت آزادی‌های اکادمیک عملی سازند.

ارزیابی از تطبیق آزادی‌های اکادمیک

برای ارزیابی از تطبیق آزادی‌های اکادمیک سالانه یک بار نظر خواهی و نیاز سنجی صورت گیرد تا میزان غنای پالیسی آزادی‌های اکادمیک و رعایت آن بدست آید.

۱. نتایج نظر خواهی‌ها در تکمیل محتوی پالیسی‌ها و طرز العمل نظارت بر آزادی‌های اکادمیک در نظر گرفته شود.
۲. فیدبک از استادان و محصلان غرض دریافت تاثیرات آن در نظام آموزشی و میزان رضایتمندی شان داده شود.
۳. در ختم سال تحصیلی از تطبیق پالیسی آزادی‌های اکادمیک عصری، ارزیابی صورت گیرد.
۴. در جلسات و شوراها نتایج ارزیابی‌های آزادی‌های اکادمیک گزارش مبنی بر نقاط قوت و ضعف آن، تدابیر اتخاذ شود.

میکانیزم رعایت آزادی‌های اکادمیک پوهنتون در شورای علمی مؤرخ ___/___/۱۴۰۲ قرائت و تأیید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

پالیسی رعایت اخلاق اکادمیک مؤسسه تحصیلات عالی غور

مقدمه

نظام اکادمیک با اخلاق اکادمیک استوار است. نظام بدون اخلاق را نمی‌توان نظام اکادمیک دانست. ترویج این فرهنگ در نظام اکادمیک با رعایت قانون و طرز العمل اکادمیک در پوهنتون استوار می‌باشد.

مؤسسه تحصیلات عالی غور همواره تلاش می‌نماید تا شایستگی‌های زیر را در نظام آموزشی ایجاد، تقویت و حمایت نماید:

۱. نظام اکادمیک که شامل استاد، محصل و تحقیق می‌باشد،

۲. ترویج فرهنگ اکادمیک توسط افراد اکادمیک،

۳. فضای اکادمیک برای آموزش جوانان و متقاضیان علوم،

۴. در نظام اکادمیک افراد اکادمیک کار نمایند.

هویدا است که جامعه اکادمیک نیازمند افراد اکادمیک بوده و برای ساختن این نظام باید افراد شایسته با دانش مسلکی و متعهد را داشته باشیم و این اصل در پذیرش کادرهای علمی تا حد امکان رعایت گردیده است.

هدف

ساختن نظام اکادمیک با رعایت قوانین و طرز العمل‌های اکادمیک که در آن استاد و محصل تمثیل شایستگی داشته و با آزادگی اکادمیک بر نقش محصل محور استوار باشد.

شایستگی استادان در نظام اکادمیک جزء اساسی شمرده می‌شود که دقت زیادی را می‌طلبد.

مؤسسه تحصیلات عالی غور از بدو تاسیس برای ساختن چنین نظام گام نخست برداشته و استحکام آن را با رعایت اصول اکادمیک می‌داند.

شایستگی استادان اکادمیک

۱. داشتن دانش مسلکی و تجربه تدریس

۲. مهارت در تحقیق و پژوهش

۳. حاکمیت به نفس و نداشتن تبعیض و تعصب

۴. میتود تدریس محصل محور

۵. سمبول از عدالت و شفافیت در تطبیق قوانین و لوائح

۶. آراسته به دانش متحول و مواد درسی به‌روز

۷. منتقد و انتقاد پذیر

۸. داشتن حاکمیت در درس و نظم

۹. داشتن برنامه‌ای آموزشی

۱۰. جوابگوی مشکلات محصل در امور درسی

۱۱. صمیمی و خوش برخورد

۱۲. رعایت معتقدات مذهبی مردم در هنگام ارائه خدمات به آن‌ها

۱۳. مبارزه علیه فساد اداری، دستبرد به دارائی عامه

۱۴. سهم‌گیری فعالانه در رفع نیازمندی‌های مردم

۱۵. قرار دادن اندوخته و تجارب علمی و مسلکی در خدمت تحولات محلی، ملی و منطوقی باکمال صداقت

۱۶. حفظ امانت‌داری در ارائه دانش مسلکی

شایستگی محصلان در نظام اکادمیک

محصلان در نظام آموزشی اکادمیک مؤسسه تحصیلات عالی غور باید الگوی از اخلاق، شخصیت، دانش و قانون پذیر باشند. همچنان، شایستگی‌های زیر را رعایت نمایند.

۱. از قوانین، لوائح و طرز العمل‌های پوهنتون آگاهی و با رعایت آن خود را مکلف دانند.

۲. هدفمند و با برنامه باشد.

۳. با هم‌صنفان صمیمی و فعال، و اخلاق حکیمانه داشته باشند.
۴. به استادان خود احترام داشته، نظم و دسپلین را در صنف رعایت نمایند.
۵. در کارهای اجتماعی سهم فعال بگیرند.
۶. زمان را خوب مدیریت کنند.
۷. از امکانات و تجهیزات پوهنتون با مسؤولیت استفاده و در حفظ آن خود را مسؤول بدانند.
۸. از فضای سبز استفاده مثبت و حفظ الصحه محیط زیست را در همه جا رعایت نمایند.
۹. به مطالعه و کتاب خوانی عادت داشته و دانش خود را تقویت نماید.
۱۰. آگاهانه در فعالیتهای آموزشی دانشگاهی سهم بگیرند.
۱۱. محقق و باورمند باشند.
۱۲. دانش را نیاز خود بدانند.
۱۳. خود خواه و متکبر نباشند.
۱۴. در پوهنتون با تمرکز حواس در درس حضور یابند.

مسؤولیت پوهنتون در قبال تطبیق پالیسی رعایت اخلاق مسلکی

۱. نظارت از تطبیق پالیسی در پوهنتون
۲. تدویر برنامه‌های آموزشی برای حمایت از این فرهنگ
۳. رعایت اصل مکافات و مجازات
۵. انعکاس شایستگی‌های اخلاقی در محافل و روزهای تجلیل مناسبت‌های مهم در پوهنتون.

پالیسی اخلاق اکادمیک در شورای علمی مؤرخ ___/___/۱۴۰۲ قرائت و تأیید گردید. این فیصله درج پروتکل شماره () می‌باشد.

مؤسسه تحصیلات عالی غور به منظور سهمگیری در انکشاف جامعه، تقویه فعالیت های تحقیقی و علمی از طریق افزایش همکاری ها، زمینه استفاده از خدمات و امکانات پوهنتون را نه تنها برای محصلان، استادان و کارمندان مؤسسه تحصیلات عالی غور، بلکه برای عموم افراد جامعه نیز فراهم نموده است، طوریکه برنامه های اکادمیک پوهنتون تحت تاثیر قرار نگیرد و سهولت ها و امکانات مذکور در آن زمان، مورد استفاده استادان، محصلان و کارمندان پوهنتون نباشد. این پالیسی به منظور چگونگی استفاده از سهولت های پوهنتون توسط افراد و سازمان ها و مراکز بیرون از مؤسسه تحصیلات عالی غور تهیه شده است.

سهولت ها و امکانات تحقیقاتی و لابراتواری:

مؤسسه تحصیلات عالی غور به منظور حمایت از فعالیت های تحقیقاتی و محققان کشور، سهولت ها و امکانات تحقیقاتی را نه تنها برای محققین، استادان و محصلان مؤسسه تحصیلات عالی غور، بلکه برای سایر محققان و افراد جامعه نیز فراهم نموده است. چگونگی استفاده از امکانات و سهولت های تحقیقاتی و لابراتواری مؤسسه تحصیلات عالی غور توسط افراد جامعه تحت شرایط ذیل صورت می گیرد:

۱. درخواست رسمی مبنی بر استفاده از امکانات و سهولت مراکز تحقیقاتی، زمان و چگونگی استفاده به معاونیت علمی
 ۲. ارجاع درخواست، به ریاست تحقیقات جهت اجراءات بعدی
 ۳. تنظیم چگونگی استفاده از مراکز تحقیقاتی، در قالب قرارداد و تفاهم نامه جداگانه بین استفاده کننده و ریاست تحقیقات
 ۴. درخواست دهنده با متعهد گردد که در جریان استفاده از امکانات و سهولت ها، تمام قوانین و مقررات مؤسسه را مراعات نموده و در صورت آسیب به آن، خساره آن را مطابق اصول پرداخت می کند.
- سهولت ها و امکانات کتابخانه:

با توجه به سیاست های عام المنفعه مؤسسه تحصیلات عالی غور و به منظور سهم گیری در ارتقاء سطح دانش در کشور، کتابخانه مؤسسه تحصیلات عالی غور نه تنها برای محصلان، استادان و کارمندان مؤسسه تحصیلات عالی غور، بلکه برای مراجعین مراجعین خارج از سیستم اکادمیک مؤسسه تحصیلات عالی غور نیز خدمات ارائه می دهد. چگونگی استفاده از امکانات و سهولت های کتابخانه مؤسسه تحصیلات عالی غور برای افراد جامعه قرار ذیل می باشد:

۱. اشخاصی که در مراکز اکادمیک مشغول به فعالیت هستند، که در سمت های "استاد، محصل کارمند" می باشند می توانند با ارائه مکتوب از ریاست مرکز مربوطه خویش، و گرفتن تائید معاونیت علمی و تدریسی و ریاست تحقیقات مؤسسه تحصیلات عالی غور از منابع کتابخانه استفاده کنند. که این اشخاص بعد از طی مراحل اداری، می توانند از تمام منابع کتابخانه که شامل مخزن کتابها و سالن مطالعه می باشد استفاده کنند.
۲. اشخاصی که قصد استفاده از منابع کتابخانه را بصورت شخصی دارند، که اغلب محققین و نویسندگان می باشند. می توانند با ارائه درخواست کتبی به معاونیت علمی تدریسی که تائید ایشان و همچنین تائید ریاست تحقیقات را داشته باشد. به کتابخانه مراجعه کنند و با به امانت گذاشتن اصل تذکره و یا اصل پاسپورت خویش از منابع کتابخانه استفاده کنند.
۳. منابع مرجع و منوگرافها فقط در حضور مسئول کتابخانه قابل استفاده می باشند. و سایر منابع با درج محدودیت زمانی می توانند در سالن مطالعه مورد استفاده قرار گیرند.

سالون های کنفرانس:

سالون های کنفرانس مؤسسه تحصیلات عالی غور ظرفیت ۳۰۰ تا ۵۰۰ نفر را در یک زمان دارا می باشد. این سالون ها دارای تجهیزات لازم به شمول سیستم ویدئو کنفرانس، پروجکتور، وای فای، چوکی های مناسب، سیستم صوتی، ایرکاندیشن و کمره های امنیتی می باشند که از آن نه تنها برای برنامه های پوهنتون، بلکه سازمان ها و افراد بیرون از پوهنتون نیز استفاده می شود. پروسه استفاده از این سالون ها برای افراد غیر از پوهنتون قرار ذیل می باشد:

۱. درخواست رسمی مبنی بر استفاده از سالون کنفرانس به شمول زمان، هدف و چگونگی استفاده به پوهنتون
۲. معاونیت علمی پیشنهاد مربوط را جهت اطمینان از تطبیق استانداردهای اکادمیک و قوانین پوهنتون بررسی نموده و آن را به بخش اداری ارجاع می دهد.
۳. در صورت موافقت، بخش اداری و خدمات زمینه استفاده از آن را فراهم می کند.

۴. درخواست دهنده با متعهد گردد که در جریان استفاده از امکانات و سهولت‌ها، تمام قوانین و مقررات پوهنتون را مراعات نموده و در صورت آسیب به آن، خساره آن را مطابق اصول پرداخت می‌کند.

برنامه‌های آموزشی، سیمینارها، ورکشاپ‌ها:

استفاده از برنامه‌های آموزشی، سیمینارها و ورکشاپ‌های مؤسسه تحصیلات عالی غور، با توجه به نوع برنامه، می‌تواند بصورت رایگان و یا در مقابل فیس معین برای افراد شرکت کننده صورت گیرد. مشخصات برنامه، اشتراک کننده‌ها، نحوه ثبت نام، پرداخت فیس/رایگان بودن، زمان، مکان و سهولت‌های هر برنامه با توجه به طرزعمل برگزاری نشست‌های علمی پوهنتون، تنظیم شده و از طریق سایت و صفحات مجازی پوهنتون و دانشکده‌های مربوطه اطلاع رسانی می‌گردد.

میکانیزم سهم‌گیری اعضای آکادمیک در انکشاف جامعه

مقدمه: سهم‌گیری اعضای کادر علمی از طریق تدریس و تحقیق از محوری‌ترین برنامه‌های مؤسسه تحصیلات عالی غور جهت انکشاف جامعه است. با انجام تدریس و تحقیق معیاری، می‌توان در انکشاف و اعتلاء سطح دانش افراد جامعه فعالانه سهم‌گرفت. از آنجایی که وظیفه اصلی نهادهای تحصیلات عالی کشور تدریس و تحقیق اند، پس تدریس و تحقیقات علمی بنیادی‌ترین اصل در سهم‌گیری انکشاف جامعه است. مؤسسه تحصیلات عالی غور توجه قابل ملاحظه‌ای به اهمیت تدریس و تحقیق دارد و به همین دلیل، اعضای کادر علمی این نهاد علمی مانند سایر استادان نهادهای تحصیلات عالی کشور تلاش‌های بی‌وقفه‌شان را غرض تدریس و تحقیق معیاری در هیچ زمان و تحت هیچ شرایط دریغ نکرده‌اند، بلکه در این مورد بیشتر از دیگران تلاش نموده‌اند تا وظیفه مقدس تدریس و تحقیقات علمی معیاری را به پایه اکمال برسانند. بنابراین، بر اساس معیار دوم فرعی از معیاری دوم اصلی تضمین کیفیت استادان این نهاد آکادمیک با اخلاص و صداقت کامل تدریس و تحقیقات علمی را به وجه احسن انجام می‌دهند.

مبناء تقنینی: مبنای قانونی این میکانیزم را معیار دوم فرعی از معیار دوم اصلی تضمین کیفیت، تشکیل داده‌است. روی این اصل، مؤسسه تحصیلات عالی غور مصمم است تا تمام معیارها و شاخص‌های آن را به وجه احسن انجام دهد.

هدف: تدریس معیاری و انجام تحقیقات علمی به‌روز توسط استادان و محصلان مؤسسه تحصیلات عالی غور جهت سهم‌گیری در انکشاف جامعه، هدف اصلی این میکانیزم را تشکیل داده‌است.

روش‌ها: اعضای کادر علمی مؤسسه تحصیلات عالی غور با استفاده از تطبیق موارد زیر می‌توانند در انکشاف جامعه سهم فعال و گسترده را ادا نمایند:

الف: تدریس و تحقیقات علمی

۱. تدریس معیاری برای محصلان مؤسسه تحصیلات عالی غور
۲. تدویر ورکشاپ‌های ارتقای ظرفیت کارمندان اداری
۳. ارایه سمینارهای علمی و ورکشاپ‌های آموزشی در سطح مؤسسه
۴. ارایه سمینارهای علمی و ورکشاپ‌های آموزشی در سطح ولایت (حسب ضرورت)
۵. تدویر ورکشاپ‌های ارتقای مهارت محصلان
۶. تدویر ورکشاپ‌های آموزشی برای محصلان
۷. انجام تحقیقات علمی در رشته‌های مختلف بر اساس نیازسنجی دقیق تحقیق (برنامه علمی و رشته مورد هدف)
۸. انجام تحقیقات پالیسی‌ساز برای مؤسسه تحصیلات عالی غور
۹. انجام تحقیقات پالیسی‌ساز در سطح ولایت غور (حسب ضرورت)
۱۰. انجام تحقیقات پالیسی‌ساز در سطح ملی (حسب ضرورت)
۱۱. انجام تحقیقات علمی و نشر آن در ژورنال‌های معتبر ملی
۱۲. انجام تحقیقات علمی و نشر آن در ژورنال‌های معتبر بین‌المللی

ب: اشتراک در برنامه‌های علمی (سمینارها، مراسم‌های ملی و بین‌المللی، ورکشاپ‌های آموزشی و آگاهی‌دهی، و ...)

۱. اشتراک اعضای کادر علمی در سمینارهای علمی تحقیقی ملی
۲. اشتراک اعضای کادر علمی در سمینارهای علمی تحقیقی بین‌المللی
۳. اشتراک اعضای کادر علمی در مراسم‌های ملی
۴. اشتراک اعضای کادر علمی در ورکشاپ‌های آموزشی
۵. اشتراک اعضای کادر علمی در برنامه‌های رادیویی (حسب ضرورت)
۶. اشتراک اعضای کادر علمی در برنامه‌های تلویزیونی (حسب ضرورت)

میکانیزم سهم‌گیری اعضای آکادمیک در شورای علمی مؤرخ ___/___/۱۴۰۲ قرائت و تأیید گردیده و به پروتکل شماره () کتاب ثبت مصوبات نیز درج شده‌است.

آمریت ارتقای کیفیت